
IX. NAKŁADY ORAZ SPOSOBY FINANSOWANIA REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

9.1. Nakłady związane z obsługą systemu gospodarki odpadami

Wprowadzenie omówionych w poprzednich rozdziałach elementów systemu gospodarki odpadami będzie wiązało się z poniesieniem nakładów na jego budowę i obsługę. Do głównych nakładów należy zaliczyć nakłady na:

- system gromadzenia odpadów – koszty zakupu pojemników i worków,
- system zbiórki odpadów – koszty obsługi rozstawionych pojemników (worków),
- odzysk odpadów – koszt budowy i eksploatacji odpowiedniej instalacji,
- unieszkodliwienie odpadów – koszty budowy (rozbudowy), eksploatacji, zamknięcia rekultywacji oraz monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej składowiska odpadów,
- akcję informacyjno–edukacyjną,

Na etapie niniejszego opracowania nie można dokładnie określić ostatecznych kształtów i ram systemu gospodarki odpadami jakie zostaną ostatecznie przyjęte do realizacji na terenie gminy Bogatynia. Tym samym nie można określić pełnych nakładów finansowych jakie będą konieczne do poniesienia na stworzenie i funkcjonowanie danego systemu.

Jednak w celu uzyskania w miarę pełnego obrazu systemu gospodarki odpadami, poniżej przedstawiono szacunkowe nakłady jednostkowe na poszczególne elementy systemu gospodarki odpadami.

Przedstawione poniżej zestawienie nakładów inwestycyjnych nie obejmuje kosztów eksploatacyjnych związanych z funkcjonowaniem omówionego systemu gospodarki odpadami. Należą do nich między innymi:

- koszty paliwa,
- amortyzacji użytkowanego sprzętu,
- koszty energii elektrycznej,
- koszty zatrudnienia pracowników,
- koszty lokalizacyjne (podatki gruntowe) itp.

9.1.1. Gromadzenia odpadów

Stworzenie systemu zbiórki odpadów będzie wiązało się z rozstawieniem nowych lub uzupełnieniem już wykorzystywanych pojemników. W związku z koniecznością rozszerzenia systemu selektywnej zbiórki poszczególnych frakcji odpadów będą one zbierane w różne rodzaje pojemników.

Na podstawie wyliczeń ilości poszczególnych rodzajów pojemników (rozdział VI) niezbędnych do stworzenia docelowego systemu selektywnej zbiórki w tabeli 21 przedstawiono szacunkowe koszty ich zakupu. Jednostkowe ceny poszczególnych rodzajów pojemników do zbiórki odpadów wg cennika Biuro Handlowe ABRYS Technika ze stycznia 2005 r.

Zestawienie kosztów zakupu pojemników do selektywnej zbiórki odpadów według przyjętych założeń ¹⁾

Tabela 20

Rodzaj pojemników ²⁾	Ilość pojemników	Cena jednostkowa	Łączny koszt
Odpady zmieszane			
Zabudowa wielorodzinna – pojemnik 1100 l (P009)	226	760,00	171.760,0
Odpady opakowaniowe			
Wariant podstawowy (wariant I) ³⁾ :			
• pojemniki do segregacji szkła i makulatury AT 1,5 m ³ (S002)	522	890,00	464.580,0
• pojemniki do segregacji tworzyw sztucznych ATS 2,5 m ³ (S008B)	174	990,00	172.260,0
Wariant podstawowy (wariant II – zabudowa jednorodzinna) – worek na odpady 120 l kolorowy (UK) ⁴⁾	119.844	0,38	45.540,7
System uzupełniający (placówki oświatowe) – pojemnik do segregacji 480 l – Borowik (S013)	21	600,00	12.600,0
RAZEM			866.740,7

¹⁾ ceny wg katalogu Biura Handlowego ABRYS Technika (styczeń 2005 r.), do podanych cen należy doliczyć odpowiedni podatek VAT

²⁾ w nawiasie podano symbol katalogowy

³⁾ łączna ilość pojemników (174 zestawy czteropojemnikowe), w przypadku wprowadzenia wariantu II systemu podstawowego 67 zestawów zostałyby przesunięte na teren gminy jako system uzupełniający

⁴⁾ łączna roczna ilość worków (2.512 komplety x 4 szt. worków x 12 miesięcy)

Przedstawione powyżej koszty zakupu pojemników należy traktować jako orientacyjne i przewidziane do poniesienia etapowo w celu stworzenia docelowego kształtu systemu selektywnej zbiórki. Ich ostateczna wielkość będzie zależała od ilości zakupionych pojemników oraz uzyskanych rabatów. Ponadto koszty selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych można obniżyć podpisując porozumienia z Organizacjami Odzysku, które w zamian za przekazywanie zebranych frakcji często oferują rozstawienie na swój koszt pojemników do zbiórki.

9.1.2. Transport odpadów

W zależności od przyjętego do realizacji systemu zbiórki będzie trzeba dostosować właściwy system zbiórki i transportu odpadów. W chwili obecnej gmina korzysta z usług firm zewnętrznych. Jednak w przypadku tworzenia związkowego przedsiębiorstwa wywozowego może zaistnieć konieczność zakupu na jego potrzeby nowego sprzętu wywozowego. Przykładowe ceny sprzętu do realizacji tego zadania przedstawiono w tabeli 21.

Zestawienie cen sprzętu do obsługi systemu selektywnej zbiórki odpadów¹⁾

Tabela 21

Małopolska Wytwórnia Maszyn – Brzesko sp. z o.o.		
Typ	SK-1 (Star 12.157)	SK-1 (Star 8.117)
Pojemność [m ³]	12,5	8,0
Stopień zgniotu	2-5	2-5
Cena	240 tys. zł	210 tys. zł
EKO CEL Polska sp. z o.o.		
Typ	MEDIUM	MINI BOE
Pojemność [m ³]	14-17	10-13
Stopień zgniotu	4	4
Cena	42 tys. EURO (zabudowa) 46-50 tys. EURO (podwozie)	40 tys. EURO (zabudowa) 41-45 tys. EURO (podwozie)

¹⁾ dane od wymienionych producentów

9.1.3. Odzysk odpadów

Przyjmując system gospodarki odpadami oparty na selektywnej zbiórce poszczególnych frakcji odpadów konieczne jest zapewnienie możliwości dalszego ich odzysku. Selektywnie zebrane na terenie gminy odpady opakowaniowe powinny trafić do odpowiednich instalacji prowadzących ich odzysk poza terenem gminy (plany wyższego rzędu nie przewidują powstania tego typu obiektu na terenie gminy). Zebrane frakcje trafiałyby tam bezpośrednio lub po wstępnym (ręcznym) doczyszczeniu np. na terenie składowiska odpadów.

W przypadku podjęcia decyzji o unieszkodliwianiu odpadów poprzez spalanie w piecu fluidalnym na terenie Elektrowni TURÓW S.A. konieczne było by powstanie instalacji do przygotowania tzw. paliwa zastępczego. Koszt takiej instalacji na obecnym etapie jest trudny do oszacowania w związku z niemożliwością określenia ilości oraz obszaru z jakiego byłyby przerabiane odpady na paliwo zastępcze.

Poniżej przedstawiono szacunkowe nakłady inwestycyjne Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów jako elementu infrastruktury technicznej wspomagającej zaproponowany system gospodarki odpadami na terenie gminy. Założenia PDGO przewidują w nim, tymczasowe gromadzenie odpadów opakowaniowych, niebezpiecznych, wielkogabarytowych, budowlanych oraz organicznych (z ogrodów). Jednocześnie następowałoby tu wstępne przygotowanie poszczególnych frakcji do odzysku. Zgodnie z założeniami punkt taki na terenie gminy Bogatynia zostałby zlokalizowany na terenie składowiska odpadów w Bogatyni. Przewiduje się, że punkt ten będzie zajmował ok. 500 m² z czego ok. 150 m² będzie stanowiła wiata (hala). Uwzględniając wykorzystanie już istniejącej na terenie składowiska infrastruktury łączny koszt PDGO można szacować na sumę ok. 45 tys. zł w tym:

- wyposażenie punktu przetrzymania odpadów niebezpiecznych (specjalistyczne kontenery, sorbenty neutralizujące) ok. 10 tys. zł
- wyposażenie punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych (narzędzia proste, przecinaki, rozporniki) ok. 20 tys. zł
- kontenery na poszczególne frakcje odpadów ok. 15 tys. zł

9.1.4. Unieszkodliwianie odpadów

Zgodnie z założeniami gmina Bogatynia będzie nadal korzystała z funkcjonującej instalacji do unieszkodliwiania odpadów – składowiska w Bogatyni, które według założeń projektowych powinno być eksploatowane do 2010 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 grudnia 2002 r. w czasie użytkowania wymagany jest stały monitoring oddziaływania składowiska na otaczające elementy środowiska. Dla fazy eksploatacyjnej monitoring powinien obejmować następujący zakres:

- wielkość przepływu wód powierzchniowych – 4x w roku
- skład wód powierzchniowych – 4x w roku,
- objętość wód odciekowych – 12x w roku,
- skład wód odciekowych – 4x w roku,
- poziom wód podziemnych – 4x w roku,
- skład wód podziemnych – 4x w roku,
- emisja gazu składowiskowego – 12x w roku,
- skład gazu składowiskowego – 12x w roku.

Łączne szacunkowe koszty badań w wyżej wymienionym zakresie ocenia się na ok. 23,0 tys. zł rocznie. Jednak ostateczne koszty monitoringu będą zależały od zakresu wyznaczonego przez Starostwo Powiatowe.

Jednocześnie z chwilą zakończenia eksploatacji składowiska (prawdopodobnie przed planowanym rokiem 2010) konieczne będzie przeprowadzenie częściowej jego rekultywacji. Szacunkowe koszty przeprowadzenia rekultywacji technicznej i biologicznej powierzchni składowiska wynoszą ok. 60 zł/m².

9.1.5. Akcja informacyjno-educacyjna

Koszt prowadzenia akcji edukacyjno-informacyjnej jest trudny do dokładnego oszacowania w jednoznaczny sposób. Zależy on w dużej mierze od zasięgu planowanych działań i ich intensywności. Wśród planowanych działań istotne koszty mogą stanowić:

- druk ulotek informacyjnych, plakatów i ich kolportaż,
- zamieszczanie płatnych ogłoszeń na billboardach, w lokalnej prasie i radiu,
- przeszkolenie pracowników samorządowych, nauczycieli, dziennikarzy oraz pracowników firm obsługujących system gospodarki odpadami.

Według zebranych informacji koszt zaproponowanych elementów akcji edukacyjno-informacyjnej kształtować się będzie następująco:

- druk ulotek - dwustronnych, kolorowych formatu A4 - 0,18 zł/szt. (przy nakładzie 15-20 tys.) + 1.000 - 1.700 zł za przygotowanie projektu,
- druk ulotek dwustronnych do cięcia lub zginania formatu A4 (kreda/matowe/115 g.) – 1.000 zł. (przy nakładzie 1.000 szt.), 3.100 zł. (przy nakładzie 4.000 szt.) + 300 ÷ 500 zł za przygotowanie projektu
- kolportaż ulotek - wysyłka Poczta Polska jako druki 1,3 zł/szt. (waga przesyłki do 50 g),
- druk plakatu:
 - format A2 (420 x 597 mm, kreda/150 g.) – 1.240 zł (przy nakładzie 1000 szt.) + 300 ÷ 500 zł za przygotowanie projektu
 - format A1 (840 x 597 mm, kreda/150 g.) – 2.440 zł (przy nakładzie 1000 szt.) + 300 ÷ 500 zł za przygotowanie projektu,
- druk 25 sztuk billboardów (504 x 238 cm) propagujących prowadzone działania ok. 7.800 zł + VAT (4 kolorowy), ok. 5.500 zł + VAT (2 kolory) + wynajem tablic pod plakaty 1.100 zł/mies. (nieoświetlony), 1.225 zł/mies. (oświetlony)
- zamieszczenie reklamy w gazecie regionalnej (tygodnik) 200-250 zł + VAT w jednym numerze

- honorarium zaproszonych ekspertów 300-400 zł brutto za jeden wykład.

9.2. Założenia systemu finansowania inwestycji

Realizacja zadań wytyczonych w planie gospodarki odpadami wiąże się z wysokimi nakładami inwestycyjnymi. Większość instytucji, które udzielają dotacji lub korzystnie oprocentowanych kredytów na inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami wymaga, żeby inwestycja osiągnęła odpowiednio duży efekt ekologiczny i objęła swym zasięgiem możliwie największą liczbę mieszkańców powiatu lub związku komunalnego. Dlatego w przypadku gminy Bogatynia należy dążyć aby podejmowane działania miały charakter co najmniej międzygminny (powiatowy). Wspólne działanie kilku gmin ma wpływ nie tylko na finansowanie inwestycji (obniży koszty, które będzie musiała ponieść pojedyncza gmina), ale również obniży koszty eksploatacyjne.

W zależności od ostatecznie przyjętego wariantu organizacyjnego gospodarki odpadami na terenie gminy Bogatynia będzie ona samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami finansować realizację konkretnych zadań.

Środki na finansowanie zadań związanych z gospodarką odpadami pochodzić mogą z następujących źródeł:

- własne środki miasta i gmin oraz firm prywatnych,
- emisja obligacji komunalnych,
- dofinansowanie gminnego, powiatowego, wojewódzkiego i narodowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- fundusze związane z eko-konwersją (EkoFundusz),
- fundusze wsparcia finansowego dla krajów członkowskich Unii Europejskiej,
- kredyty bankowe na preferencyjnych warunkach (np. Bank Ochrony Środowiska),
- partnerstwo publiczno prywatne.

W przypadku gospodarki odpadami obok wymienionych powyżej źródeł finansowania środki na częściowe pokrycie kosztów można uzyskać od Organizacji Odzysku a także ze sprzedaży opakowań i surowców wtórnych.

Należy zaznaczyć, że wszystkie instytucje udzielające pomocy finansowej w dziedzinie ochrony środowiska wymagają od inwestora nie tylko wypełnienia odpowiedniego formularza, ale również przedstawienia szeregu opracowań i dokumentacji planistycznych dotyczących danego przedsięwzięcia. Są to między innymi:

- Plan zagospodarowania przestrzennego i strategię rozwoju powiatu lub gminy,

- Program ochrony środowiska, Plan gospodarki odpadami, koncepcje gospodarki wodno-ściekowej, Plan zalesiania itp.
- projekt budowlany i wykonawczy wraz ze źródłową dokumentacją ekonomiczną, finansową i przetargową,
- studium wykonalności (lub biznesplan w przypadku przedsięwzięć komercyjnych),
- wymagane przez prawo zezwolenia na realizację projektu.

9.2.1. Emisja obligacji komunalnych

Emisja obligacji jest nowo wprowadzonym sposobem gromadzenia środków finansowych. Daje ona emitentowi środki na rozwój, a kupującemu obligacje korzystne ulokowanie środków pieniężnych na określony czas. Jest zbliżona do transakcji kredytowej w banku. Istnieje możliwość emisji obligacji na inwestycje służące ochronie środowiska. W przypadku podmiotów szczególnie uciążliwych dla otoczenia obligacje mogą być odpowiednio uatrakcyjnione zobowiązaniem do radykalnego ograniczenia tej uciążliwości. Podmiotowe obligacje mogą być nabywane z budżetu terenowego, z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz kupowane przez inne podmioty, odczuwające ekologiczną uciążliwość emitenta.

Korzyściami płynącymi z emisji obligacji komunalnych dla emitenta są przede wszystkim relatywnie niskie koszty pozyskania środków, krótki czas potrzebny na pozyskanie środków, promocja emitenta na rynku kapitałowym oraz elastyczność programu emisyjnego. Należy jednak podkreślić, że kredyt uzyskany w drodze emisji obligacji nie jest łatwy ani tani, gdyż zysk zamierzonego przedsięwzięcia musi być na tyle wysoki, aby pokrył związane z obligacją zobowiązania. Można przypuszczać, że zainteresowanie obligacjami – dotąd znikome – będzie wzrastać w miarę wykształcenia się myślenia kategoriami majątkowymi (kapitałowymi).

Organizacją i prowadzeniem emisji niepublicznych obligacji komunalnych zajmuje się między innymi Bank Ochrony Środowiska (BOŚ). Warunkami zorganizowania przez BOŚ emisji obligacji są:

- uzyskanie pozytywnej opinii Banku o zdolności kredytowej emitenta,
- przedłożenie wymaganych dokumentów, zaświadczeń i zezwoleń: wniosku o organizację emisji obligacji komunalnych, uchwały Rady Gminy o emisji obligacji komunalnych, pozytywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej o w/w. uchwale, prognozy budżetu na czas trwania emisji,
- przedmiot finansowania: inwestycje jednostek samorządu terytorialnego,
- waluta: PLN,

- kwota finansowania: zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z ustawy o *finansach publicznych* i *Prawa bankowego*,
- okres finansowania: brak ograniczeń,
- warunki spłaty: jednorazowe spłaty każdej serii obligacji, odsetki płatne po zakończeniu kolejnych okresów odsetkowych,
- wymagane zabezpieczenia: zgodnie z ustawą o *obligacjach*.
Ponadto Bank prowadzi pełną obsługę emisji obligacji komunalnych, w tym:
 - przygotowanie programu emisji obligacji komunalnych,
 - gwarantowanie dojścia emisji do skutku,
 - obsługę wykupu obligacji i wypłaty odsetek,
 - prowadzenie depozytu obligacji,
 - obsługę transakcji na rynku wtórnym.

W ramach prowadzonej emisji obligacji emitent ponosi także koszty na rzecz jednostki prowadzącej emisję np. BOŚ na które składają się :

- prowizje, w każdym przypadku ustalane indywidualnie:
 - prowizja za zorganizowanie emisji obligacji,
 - prowizja za uplasowanie emisji,
 - prowizja za objęcie obligacji przez bank z tytułu gwarancji zamknięcia emisji,
- oprocentowanie: ustalane jest na podstawie przeprowadzanych przez Bank analiz finansowych i oceny ryzyka emitenta w wysokości: oprocentowanie bonów skarbowych + marża.

9.2.2. Narodowy, Wojewódzki, Powiatowy i Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Polskie miasta i gminy najczęściej korzystają z pomocy finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Jednym z priorytetów tego funduszu jest ochrona powierzchni ziemi. Fundusz przewiduje dofinansowanie (poprzez pożyczki) wdrażania projektów związanych z realizacją programów ochrony poszczególnych elementów środowiska w tym także gospodarki odpadami. Wniosek do NFOŚiGW składa się wg wzoru stosowanego w Funduszu. Maksymalnym udziałem pomocy funduszu w finansowaniu przedsięwzięcia jest pożyczka w wysokości 50% całości nakładów inwestycyjnych. Oprocentowanie tej pożyczki wynosi dla samorządów terytorialnych 0,3% stopy redyskontowej.

W NFOŚiGW istnieje możliwość umarzania pożyczek jeśli:

- zadanie zostało zrealizowane terminowo,
- osiągnięto założony efekt rzeczowy i ekologiczny,
- spłacono terminowo co najmniej 50% udzielonej pożyczki wraz z oprocentowaniem.

Fundusz preferuje wnioski podmiotów, które zadeklarują przeznaczenie umorzonych kwot na inwestycje proekologiczne. Okres spłaty pożyczki wynosi maksymalnie 5 lat.

Szczegółowych informacji o zasadach i kryteriach udzielania pomocy przez NFOŚiGW można uzyskać pod adresem: ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa, tel. (022) 459 00 00/1 lub www.nfośigw.gov.pl

Kolejnym funduszem, z którego środki przeznacza się na finansowanie ochrony środowiska jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Podobnie jak Narodowy Fundusz wojewódzki fundusz ma osobowość prawną i w rozumieniu ustawy o finansach publicznych jest wojewódzkim funduszem celowym. Środki wojewódzkiego funduszu przeznacza się między innymi na wspomaganie następującej działalności:

- edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
- realizacja zadań państwowego monitoringu środowiska,
- realizacja zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska,
- realizacja przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- wykorzystanie lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzanie bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,

Środki wojewódzkich funduszy przeznacza się również na dofinansowywanie:

- inwestycji ekologicznych realizowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz funduszy krajowych,
- zapobiegania lub usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat,
- innych zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności

wojewódzkich funduszy, w tym między innymi programy ochrony środowiska, plany gospodarki odpadami, a także na realizację powyższych planów i programów,

Wymienione wyżej formy działalności wojewódzki fundusz dofinansowuje poprzez:

- udzielanie oprocentowanych pożyczek,
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- przyznawanie dotacji,
- wnoszenie udziałów do spółek działających w kraju,
- nabywanie obligacji, akcji i udziałów spółek działających w kraju,
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Szczegółowych informacji o zasadach i kryteriach udzielania pomocy przez WFOŚiGW można uzyskać pod adresem: ul. Krakowska 36-38, 50-425 Wrocław, tel. (071) 343 95 88 lub www.fos.wroc.pl

Powiatowy i Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (P/GFOŚiGW) nie posiadają osobowości prawnej. Dlatego też działają one w strukturach administracji publicznej. Swoje zadania realizują w ramach Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Szczegółowe zasady funkcjonowania P/GFOŚiGW określają rozporządzenia lokalnego stopnia administracji samorządowej.

Dochodami P/GFOŚiGW są wpływy z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew, opłat za składowanie odpadów i kar związanych z niewłaściwym ich składowaniem oraz pozostałe opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Środki P/GFOŚiGW przeznacza się na wspomaganie między innymi następującego zakresu działań:

- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,

Środki Funduszu mogą zostać przekazane na w/w wymienione zadania, które najlepiej spełniają poniższe kryteria:

- efektywności ekologicznej, w zakresie:
 - efektu ekologicznego jako ilości usuniętych zanieczyszczeń i eliminacji uciążliwości źródła,
 - stopnia powiązania projektu z innymi działaniami na rzecz ochrony środowiska,
 - uwzględnienia priorytetu dla działań likwidujących zagrożenia u źródła ich powstawania,
 - ochrony najcenniejszych przyrodniczo terenów,

- oddziaływania na świadomość ekologiczną społeczności,
- efektywności ekonomicznej, w zakresie:
 - kosztu zadania, w tym kosztu jednostkowego uzyskania efektu ekologicznego,
 - okresu realizacji inwestycji,
 - kosztów eksploatacji obiektu,
 - niewymiernych korzyści ekologicznych,
 - rentowności przedsięwzięcia,
- uwarunkowań technicznych i jakościowych, w zakresie wykorzystania najlepszych dostępnych technologii oraz skutecznych i nowoczesnych metod realizacji.
Środki P/GFOŚiGW nie mogą być przekazane na:
 - dokumentację sporządzaną w ramach przygotowania zadania, wykup terenów, wypłatę odszkodowań oraz ubezpieczeń, nadzór inwestorski i zastępstwo inwestycyjne,
 - realizację zadań proekologicznych stanowiących część składową nowo realizowanych zadań inwestycyjnych, których wykonanie wynika z wymogów ochrony środowiska z mocy prawa obciążających projektanta i inwestora,
 - zadania, których realizacja nie gwarantuje uzyskania trwałego efektu ekologicznego,

9.2.3. EkoFundusz

Środki EkoFunduszu pochodzą z bezzwrotnej pomocy zagranicznej z tzw. ekokonwersji (zamianę kwot polskiego długu zagranicznego na środki inwestycyjne w dziedzinie ochrony środowiska). Zadaniem EkoFunduszu jest dofinansowywanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, które mają przynieść efekt w skali nie tylko regionu czy kraju, ale także wpływają na osiągnięcie celów ekologicznych uznanych za priorytetowe w skali europejskiej a nawet światowej. W statucie EkoFunduszu pięć sektorów ochrony środowiska uznanych zostało za dziedziny priorytetowe w tym gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych. Z tego zakresu jest wspierane:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych pochodzących od 50 tysięcy do 250 tysięcy mieszkańców,
- eliminację odpadów niebezpiecznych przy zastosowaniu technik i technologii pochodzących z krajów donatorów,

- rekultywację gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi w przypadku udokumentowanego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub świata przyrody oraz braku sprawcy.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie preferencyjnych pożyczek lub/i bezzwrotnych dotacji. Pomoc finansową uzyskać mogą jedynie projekty dotyczące inwestycji bezpośrednio związanych z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), a w dziedzinie ochrony przyrody również projekty nieinwestycyjne. Specyfika EkoFunduszu polega również na tym, iż inwestor może liczyć na zwolnienie dokonanych za granicą zakupów od cel i opłat granicznych. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach dofinansowanie inwestycji przez fundusz może osiągnąć wielkość 50% nakładów własnych inwestora.

Wszystkie wnioski o dofinansowanie oceniane są w EkoFunduszu pod względem ekologicznym, technologicznym, ekonomicznym i organizacyjnym. Aby otrzymać pożyczkę lub/i dotację wszystkie te oceny muszą być pozytywne, a inwestor musi wykazać się wiarygodnością finansową i posiadaniem zabezpieczeń, a także zapewnieniem pełnego finansowania projektu w części nie objętej dofinansowaniem EkoFunduszu.

EkoFundusz nie dofinansowuje akcji pomiarowych i edukacyjnych, konferencji i sympozjów, tworzenia i prowadzenia systemów monitoringu środowiska, wszelkiego rodzaju studiów i opracowań oraz tworzenia dokumentacji projektowej. Z uwagi na fakt przystąpienia w 2004 r. Polski do Unii Europejskiej została podjęta decyzja, że od 2005 r. EkoFundusz nie będzie współfinansował projektów, które uzyskały środki z funduszy UE. EkoFundusz będzie koncentrował swe środki na pomocy finansowej dla tych projektów, które albo nie kwalifikują się do pomocy unijnej, albo jej nie uzyskały mimo, że projekt jest istotny z ekologicznego punktu widzenia w skali regionu czy kraju.

Wszystkie projekty rozpatrywane przez EkoFundusz można podzielić na projekty techniczne (inwestycyjne) oraz projekty przyrodnicze. Wśród projektów technicznych wyróżnić można projekty komercyjne, czyli takie które generują znaczne zyski po ich zakończeniu oraz niekomercyjne, których głównym celem jest poprawa stanu środowiska oraz względy społeczne, a przyszłe opłaty użytkowników jedynie pokrywają koszty, bez generowania zysków, bądź generują zyski w niewielkiej wysokości. W obydwu grupach projektów można wyróżnić projekty typowe oraz projekty innowacyjne. Przez przedsięwzięcia innowacyjne EkoFundusz rozumie takie, które wprowadzają na polski rynek nowe, lepsze niż dotąd rozwiązania techniczne służące ochronie środowiska, oferowane zarówno przez firmy polskie, jak i firmy z krajów donatorów. Zadaniem

EkoFunduszu jest upowszechnianie takich sprawdzonych, a nie stosowanych dotąd w kraju lub w danym regionie rozwiązań.

Udział EkoFunduszu w kosztach realizacji projektów technicznych (inwestycyjnych), będzie zależał od podmiotu zgłaszającego dany projekt do realizacji. W przypadku gmin lub powiatów w zależności od średniej dochodowości na jednego mieszkańca obliczona jako średnia ważona z trzech lat w stosunku do liczby mieszkańców. Zależnie od zamożności będą one kwalifikowane do jednej z czterech grup która decyduje o wysokości możliwej pomocy:

- grupa I – do 60 % kosztów projektu przy dochodach na mieszkańca poniżej 1.224 zł,
- grupa II – do 50 % kosztów projektu przy dochodach mieszkańca pomiędzy 1.224 zł a 1.431 zł,
- grupa III – do 40 % kosztów projektu przy dochodach mieszkańca pomiędzy 1.431 zł a 1.710 zł,
- grupa IV – do 30 % kosztów projektu przy dochodach mieszkańca powyżej 1.710 zł.

W następstwie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej rozszerzony został także krąg państw, do wszystkich członków UE (a nie tylko państw-donatorów), z których firmy mogą uczestniczyć w przetargach organizowanych przez beneficjentów pomocy EkoFunduszu. Na dotychczasowych zasadach mogą w nich nadal uczestniczyć także firmy z Norwegii, Szwajcarii i USA.

Procedura przyznawania dotacji polega na przesłaniu przez zainteresowanego do EkoFunduszu rozpatrywania wniosków (00-502 Warszawa, ul. Bracka 4) „ankiety projektu”, która stanowi podstawowe źródło informacji o planowanym przedsięwzięciu. W przypadku gdy projekt mieści się w strategicznych obszarach działania fundacji, Zarząd przesyła składającemu informację o wstępnym zakwalifikowaniu projektu i prośbę o złożenie „wniosku o udzielenie dotacji”. Następnie wniosek jest rozpatrywany przez zespół specjalistów pod kątem merytorycznym, ekonomicznym i prawnym.

Aby otrzymać pożyczkę lub/i dotację wszystkie te oceny muszą być pozytywne, a inwestor musi wykazać się wiarygodnością finansową i posiadaniem zabezpieczeń, a także zapewnieniem pełnego finansowania projektu w części nie objętej dofinansowaniem EkoFunduszu.

EkoFundusz ponadto organizuje konkursy, których laureaci otrzymują znaczne dotacje do zwycięskiego projektu. W przypadku chęci uczestnictwa w konkursie wymagane jest jedynie złożenie wniosku.

9.2.4. Wsparcie finansowe dla krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Polska od maja 2004 r. jest członkiem Unii Europejskiej dzięki temu może ubiegać się o finansowanie inwestycji w dziedzinie ochrony środowiska z funduszy spójności i strukturalnych. Finansowaniem z tych funduszy będą już mogły zostać objęte inwestycje rozpoczęte z dniem 1 stycznia 2004 r.

9.2.4.1. Fundusz Spójności

Fundusz Spójności, inaczej nazywany Funduszem Kohezji lub Europejskim Funduszem Kohezji, jest to czasowe wsparcie finansowe dla krajów Unii Europejskiej, których Produkt Krajowy Brutto nie przekracza 90% średniej dla wszystkich krajów członkowskich (Grecja, Portugalia, Hiszpania i Irlandia). Fundusz ten nie należy do grupy Funduszy Strukturalnych, ze względu na określony czas w którym działa. Ze względu na charakter i cel Fundusz Spójności jest instrumentem polityki strukturalnej. Realizację Funduszu Spójności zaplanowano na lata 1993-99. Na szczycie UE w Berlinie postanowiono przedłużyć jego działanie do 2006 r. Z chwilą wejścia Polski do UE jest on dostępny także dla naszego kraju.

W ramach Funduszu Spójności w sektorze ochrony środowiska pomoc jest kierowana na dofinansowanie największych inwestycji o wartości powyżej 10 milionów euro. Wysokość uzyskanego wsparcia może sięgać 80 – 85% kosztów kwalifikowanych. Odbiorcami pomocy są jednostki samorządu terytorialnego, związki gmin lub inne podmioty publiczne, w tym przedsiębiorstwa komunalne. Przedsiębiorstwa prywatne mogą być jedynie wykonawcami kontraktów dla projektów, które otrzymały dofinansowanie.

Fundusz Kohezji (Spójności) redystrybuowany jest przez Komisję Europejską na podstawie składanych wniosków w odpowiednich terminach. Tak więc to nie instytucje krajowe, ale stosowne organy Unii Europejskiej rozpatrują konkretne projekty, akceptując je, a następnie finansując.

Pomoc, którą te kraje otrzymują w ramach Funduszu obejmuje finansowanie projektów dotyczących inwestycji w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury transportowej (w tym wspieranie rozwoju sieci korytarzy transeuropejskich).

Budżet Funduszu Spójności na lata 2000 - 2006 wynosi 18 mld Euro (w latach 1994 - 1999 wynosił 15,5 mld Euro).

Fundusz może przyczyniać się do finansowania:

- projektów, lub

- etapów projektu, które są technicznie lub finansowo niezależne, lub
- grupy projektów powiązanych ze sobą widoczną strategią tworzącą spójną całość.

Procedura uzyskania pomocy jest podobna do obowiązującej w ramach funduszu przedakcesyjnego ISPA. Wstępny wniosek tzw. *kartę potencjalnego przedsięwzięcia* beneficjent uzyskuje od właściwego WFOŚiGW (50-425 Wrocław, ul. Krakowska 36-38, tel. (071) 343 95 88). Po wypełnieniu wniosku beneficjent zobowiązany jest przekazać go do WFOŚiGW i zarejestrować projekt w Internetowym Systemie Ewidencji Kart Projektów, który jest internetową bazą danych o przygotowywanych, potencjalnych projektach do finansowania, w ramach pomocy z Funduszu Spójności. Wypełnienie karty i wprowadzenia danych o planowanym projekcie nie jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o finansowanie takiego projektu z funduszy strukturalnych, jednak jest niezbędne ze względu na proces monitorowania stanu przygotowania do wykorzystania środków. W celu wprowadzenia swojego projektu do bazy, niezbędne jest posiadanie „loginu” oraz „hasła”, które potencjalni beneficjenci otrzymają z Departamentu Integracji Europejskiej (email: wpp@mos.gov.pl) i wypełniając formularz zamieszczony na stronie internetowej: www.mos.gov.pl/fundusze_UE/fundusz_strukturalne/index.shtml. Wypełniony formularz należy przesłać na numer faksu (022) 579 22 95.

Wnioski wstępne złożone do WFOŚiGW są oceniane pod względem formalnym, a po spełnieniu wymaganych warunków są przekazywane do NFOŚiGW. Sporządza on listę najlepszych projektów, z której Ministerstwo Środowiska wybiera te dla których zostają przygotowane Aplikacje do Funduszu Spójności. Aplikacje te przygotowują beneficjenci przy współpracy z NFOŚiGW oraz Ministerstwem Środowiska. Aplikacje powinny zawierać niezbędne dokumenty m.in.:

- studium wykonalności,
- raport oceny oddziaływania inwestycji na środowisko,
- analizy ekonomiczne i finansowe.

Wszystkie te dokumenty przekazywane są do Komisji Europejskiej, która ostatecznie decyduje o przyznaniu i wysokości środków pomocy finansowej.

9.2.4.2. Fundusze strukturalne

Fundusze strukturalne są najważniejszym instrumentem polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Są to specjalne instytucje, których zadaniem jest wspieranie i modernizacja gospodarek krajów UE. Fundusze te są kierowane do tych regionów i sektorów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego

w UE. Inwestycje związane z ochroną środowiska finansowane są w ramach jednego z czterech funduszy strukturalnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Priorytety środowiskowe współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (European Regional Development Fund – ERDF) będą realizowane w ramach dwóch programów operacyjnych, przygotowanych przez Polski rząd na postawie Narodowego Planu Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006 - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz Sektorowy Program Operacyjny „Wzrost Konkurencyjności Gospodarki” (SPO).

Celem generalnym ZPORR jest zapewnienie wszystkim regionom w Polsce, w powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach innych programów operacyjnych, udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych gospodarki poprzez tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów. Pomoc jest skierowana między innymi do samorządów województw, powiatów i gmin, stowarzyszeń oraz związków gmin i powiatów, instytucji naukowych, instytucji rynku pracy, agencji rozwoju regionalnego i instytucji wspierania przedsiębiorczości. Ogółem na ZPORR w latach 2004 – 2006 przeznaczone będzie ponad 4 mld euro.

W ramach ZPORR mogą być realizowane inwestycje infrastrukturalne w zakresie ochrony środowiska oraz inwestycje związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych. Projekty z zakresu ochrony środowiska będą realizowane w ramach 3 działań:

- Infrastruktura ochrony środowiska – realizowane będą inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu regionalnym, służące wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Wspierane będą projekty polegające na budowie i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska, a ponadto inwestycje mające na celu poprawę jakości zarządzania środowiskiem, w tym poprawę dostępu do informacji o środowisku. Wysokość przewidzianego na ten cel wsparcia finansowe z ERDF wynosi 385 mln euro. Poziom dofinansowania projektów wyniesie:
 - 75% kwalifikującego się kosztu
 - 50% kwalifikującego się kosztu, w przypadku gdy inwestycje infrastrukturalne generują znaczny zysk
- Rozwój obszarów wiejskich – realizowane będą mniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska, o oddziaływaniu lokalnym, na terenach wiejskich oraz w małych miastach (do 20 tys. mieszkańców). Poziom dofinansowania projektów z ERDF wyniesie 75% kwalifikującego się kosztu oraz dodatkowo 10% z zasobów

budżetu państwa na projekty realizowane w gminach o najniższych dochodach własnych.

- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – realizowane będą inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej ochrony środowiska, a także tworzenie zielonych stref, wykonanie pasów zieleni, wykonanie osłon przeciwośnieniowych i ekranów akustycznych oraz prace porządkowe związane z oczyszczeniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów powojсковych i przemysłowych.

Głównym celem Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności Gospodarki” jest poprawa pozycji konkurencyjności polskiej gospodarki w warunkach otwartego rynku. Cel programu będzie realizowany poprzez koncentrację środków finansowych na najbardziej efektywne, gwarantujące wzrost innowacyjności produktowej i technologicznej przedsięwzięcia. Projekty SPO z zakresu ochrony środowiska realizowane są poprzez wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska. Wysokość przewidzianego na ten cel wsparcia finansowe z ERDF wynosi 160 mln euro. Wsparcie ze środków publicznych na realizację projektów będzie przyjmowało charakter dotacji (refundacja) oraz pożyczek preferencyjnych ze środków NFOŚiGW. W przypadku wspierania działalności związanej z gospodarką odpadami pomoc będzie miała charakter operacyjny, w przypadku pozostałych działań – inwestycyjny. Wysokość pomocy publicznej dla takich projektów wyniesie od 30% do 60% kosztów kwalifikowanych inwestycji w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa oraz regionu jego działania. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego pokrywa maksymalnie do 35% kosztów kwalifikowanych inwestycji.

9.2.5. Bank Ochrony Środowiska

Bank Ochrony Środowiska udziela kredytów ze środków własnych oraz środków NFOŚiGW i WFOŚiGW z przeznaczeniem na inwestycje służące likwidacji degradacji i ochronę środowiska.

Na bazie wieloletniego doświadczenia Bank realizuje zadania związane z jego proekologiczną misją, współpracuje z organizacjami zajmującymi się finansowaniem ochrony środowiska tj. Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacją Polska Wieś 2000 im. M. Rataja, Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej oraz innymi funduszami pomocowymi.

Bank udziela na cele proekologiczne następujących instrumentów:

- **Kredyty na inwestycje służące ochronie środowiska udzielane we współpracy z WFOŚiGW** – kredyty udzielane są ze środków WFOŚiGW (w tym w formie linii kredytowych) lub ze środków Banku z dopłatami WFOŚiGW do oprocentowania z przeznaczeniem na inwestycje służące ochronie środowiska przynoszące wymierny efekt ekologiczny. **Przedmiotem kredytowania** są inwestycje z zakresu ochrony środowiska polegające na realizacji/modernizacji obiektów służących:
 - ochronie wód i gospodarce wodnej (np. oczyszczalnie ścieków wraz z systemem kanalizacji, modernizacje technologii służące oszczędności wody),
 - ochronie atmosfery (np. budowa i modernizacja instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii),
 - ochronie powierzchni ziemi (np. redukcja odpadów u źródeł wytwarzania, składowiska odpadów, zakłady utylizacji odpadów)
- **Kredyty na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska** - kredyt dla Sprzedawców lub/i Wykonawców na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, np.: przydomowych oczyszczalni ścieków, materiałów do ociepleń budynków, pomp ciepła, okien termoizolacyjnych, itd. **Przedmiotem kredytowania** jest zakup, zakup i montaż lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, np.: przydomowych oczyszczalni ścieków, kolektorów słonecznych, pomp ciepła, grzejników konwekcyjnych, kotłów gazowych, olejowych lub zasilanych energią elektryczną, zaworów termostatycznych, materiałów do ocieplania budynków, okien termoizolacyjnych, rolet zewnętrznych i okiennic, drzwi zewnętrznych charakteryzujących się niskim współczynnikiem przenikania ciepła. Kredytowane urządzenia i wyroby winny posiadać wymagane prawem dokumenty potwierdzające jakość (aprobaty, certyfikaty, deklaracje producenta, itp.) - zgodne z Ustawą o badaniach i certyfikacji oraz rozporządzeniami wykonawczymi do tej Ustawy. Montaż wyrobów może być kredytowany w przypadku gdy:
 - Sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie jest jednocześnie Wykonawcą,
 - Wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez Sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienie,
 - Bank podpisał z Wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu.

Kwota kredytu – do 100% kosztów inwestycji - czyli ceny zakupu i montażu urządzenia lub wyrobu. **Okres kredytowania:** do 5 lat. **Oprocentowanie:** według zmiennej stopy procentowej lub indywidualnie dla każdego wyrobu i urządzenia.

Najbliższa placówka BOŚ – oddział operacyjny znajduje się w Jeleniej Górze (ul. Wolności 5; tel. (075) 753 55 00)

9.2.6. Partnerstwo publiczno prywatne

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) można zdefiniować jako partnerstwo, w którym administracja samorządowa oraz sektor prywatny realizują wspólne przedsięwzięcia, dzieląc się zarówno zyskiem jak i ryzykiem oraz odpowiedzialnością za podejmowaną działalność. W przypadku samorządu terytorialnego budowa i wdrożenie partnerstwa ma na celu prywatyzację sektora użyteczności publicznej w tym zakresie, w którym określone zadania mogą być wykonywane przez podmioty sektora prywatnego: np. budowa zakładu gospodarki odpadami.

Rezultatem takiego partnerstwa powinno być uzyskanie lepszej jakości świadczonych usług. Dodatkowo dla samorządów, taka współpraca oznacza ograniczenie zadań własnych jedynie do kontrolowania podmiotu prywatnego, szczególnie w zakresie wykorzystania przekazywanych środków.

Komisja Europejska wyróżnia trzy podstawowe rodzaje partnerstwa publiczno-prywatnego. Są to:

- **BOT (ang. Build-Operate-Transfer)** – model zakłada, że udział inwestora prywatnego jest ograniczony do budowy i eksploatacji inwestycji (np. zakładu gospodarki odpadami) przez określony czas, a następnie przekazania jej (wraz z prawami do eksploatacji) władzom publicznym. Prywatny inwestor jest finansowany za pomocą subwencji z kasy samorządowej. Przez cały czas prawnym właścicielem inwestycji jest samorząd.
- **DBFO (ang. Design-Build-Finance-Operate)** – w tym modelu przez czas trwania kontraktu inwestycja jest w zasadzie własnością inwestora prywatnego, który jest zobowiązany do znalezienia środków finansowych potrzebnych do jej zrealizowania. Koszt bieżącej eksploatacji (oraz np. spłata długów) jest pokrywany z samorządowej subwencji. Po określonym czasie - tak jak w BOT – prawo własności przechodzi na władze. Główną zaletą modelu jest zdjęcie z samorządu ciężaru finansowania budowy inwestycji, a wadą - według KE – są skomplikowane procedury (przetargu, przekazania własności itp.).

- **BOO (ang. Build-Own-Operate)** – ten model różni się od DBFO jednym ważnym szczegółem - inwestor prywatny ściąga opłaty z użytkowników inwestycji (np. składowiska); w ten sposób zbiera pieniądze na jej utrzymanie i ewentualną spłatę długów. W tym przypadku inwestor prywatny jest właścicielem inwestycji (na czas trwania kontraktu). Koncesja zdejmuje z samorządu wszystkie obciążenia finansowe.

Istnieje kilka aspektów utrudniających realizację partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce. Są to m.in. niewystarczające ramy ustawodawcze i prawne oraz brak zdolności do organizowania przetargów i przyznawania zamówień. W chwili sporządzania Planu trwały prace nad kształtem ustawy o PPP.

Uwzględniając istniejący model gospodarki na terenie gminy Bogatynia oraz prawdopodobny jego kształt w najbliższych latach można przypuszczać, że uzyskanie funduszy ze środków pomocowych będzie możliwe aczkolwiek w ograniczonym zakresie. Przyczyną będzie brak realizacji działań z zakresu gospodarki odpadami, które obejmowałyby obszar powiatu lub przynajmniej kilku gmin. Często bowiem barierą przy pozyskaniu tych funduszy są wysokie, w skali pojedynczej gminy, progi kosztowe uzyskania pomocy finansowej (wkład własny) a także wymóg uzyskania pozytywnego efektu w większej skali. Planowane przez gminę inwestycje z uwagi na lokalny charakter i mimo, że będą częścią większego systemu, nie zawsze będą spełniały te wymogi. Przykładowym zadaniem spełniającym te kryteria dla gminy Bogatynia mogłaby być budowa związkowego (powiatowego) systemu selektywnego gromadzenia odpadów wraz z propagującą go długoterminową kampanią informacyjną obejmującą wszystkie gminy członkowskie (powiat).

Niemniej nie realizowanie zadań o ponad gminnym charakterze nie zamyka drogi do pozyskiwania środków pomocowych. Ponadto przy indywidualnie prowadzonej gospodarce odpadami środki na ich realizację będą stanowiły głównie środki budżetowe, środki z gminnego, powiatowego lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska, kredyty bankowe (np. BOŚ) a także z niektórych funduszy pomocowych.